

# UNDER DANNEBROG

## MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

3. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE I

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN  
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR. IX.'S GADE 5<sup>1</sup>  
ANNONCEEKSPEDITION: STEINS-VEJ 3<sup>1</sup> VALBY

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

### FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL JUEL

Hovedforeningens Formand Hr. Kommandør *Maegaard*, har ved Nytaarskuren paa Amalienborg forebragt HANS MAJESTÆT KONGEN Marineforeningens allerunderdanigste Lykønskning i Anledning af Aarsskiftet.

Hans Majestæt takkede for Lykønskningen og bad Kommandøren bringe Foreningen Ønsket om et glædeligt Nytaar og udtalte Haabet om fortsat Fremgang og Held for Foreningen, der havde Hans Majestæts Interesse.

### FORENINGSMØDE

**Mandag den 14de Februar 1916 Kl. 8 Møde i Studenterforeningens Lokaler, Vester Boulevard.**

**Foredrag med Lysbilleder af Forfatteren Hr. *Carl Muusmann*: „Frankrig i vor Tid“.**

#### KJØBENHAVNS AFDELINGEN

*Sammenkomsten Onsdag den 12. Januar.* Det viste sig, at Sammenkomstens Udsættelse fra den 3. til den 12. Januar — for at kunne faa Studenterforeningens lille Sal — var en glædelig Nødvendighed. Da Formanden Kl. 8<sup>1</sup>/<sub>4</sub> slog til Lyd og bød Velkommen til denne Vintersæsonens 2den Mødeaften, mønstredes en Forsamling paa ca. 200 Medlemmer, unge og gamle, og de fik Fornøjelse af Aftenens Program. Hr. Sekretær *Axel Jacobsen* besteg Talerstolen og indledede sit interessante og for største Delen af os ret ukendte Emne med nogle orienterende og historiske Data om vore fjerne tropiske Besiddelser og det Liv, som i det første halvandet Hundredeaar efter Øernes Erhvervelse i 1671 havde udfoldet sig derovre, hvorefter Foredragsholderen paa instruktiv og fængslende Maade og støttet af et ypperligt Billedmateriale oprullede Nutidens Sceneri for os paa de tre Øer, hvis Ve og Vel alle Danske efter de store Ofre og den store Indsats, dansk Kapital har sat ind derude i Forventningen om vor Del af de rige Muligheder, som Panamakanalens Aabning byder, følger med varm Interesse. Hr. *Jacobsen* sluttede med at vise en hel Del morsomme Billeder af Livet om Bord, hvis forskellige Motiver vakte forstaaende og genkendende Munterhed hos Forsamlingen, og knyttede dertil i smukke Ord, som vandt Genklang hos alle, Haabet om, at en lys Fremtid efter en lang Række trange Aar nu maatte være beskaaret de dansk-vestindiske

Øer, og at vort Flag altid maatte vaje over det lille Stykke Danmark i Antillernes Perlerad. Det udmærket holdte Foredrag lønnes med det kraftigste Bifald, og Formandens Tak til Foredragsholderen vandt stærk og fortjent Tilslutning. Vi glæder os til ad Aare igen at se Hr. *Jacobsen* paa Talerstolen.

I de tilstødende Lokaler var arrangeret en Kunstudstilling, bestaaende i Karrikaturmalerier af Bestyrelsens Medlemmer, udførte med vanlig humoristisk Sans af Hr. *Axel Thiess*, hvem vi atter er Tak skyldige for en god Idé og et betydeligt Arbejde til fælles Glæde. Udstillingen toges i Øjesyn, medens Bordene dækkedes, og da vi samledes igen ved disse, indledede Formanden med en Tale for Hr. *Thiess* og Foredragsholderen, for hvem han udtalte vor Tak og udbragte et Leve. Hr. *Jacobsen* takkede senere med en Skaal for Foreningen. Ved Kaffen bortauktioneredes Kunstudstillingens Numre under almindelig Munterhed, ligesom ogsaa Flag og Helgolandspalter, Prospektkort og Samlermærker, som falbødes, bidrog en antagelig Sum til Foreningens Kasse.

Hermed var Aftenens Program udtømt, og denne den første Mødeaften i Aaret 1916 varslede godt for de kommende. M





## MARINEFORENINGENS KOLDING-KREDS DANNET

Marineforeningens Medlemmer i Kolding og Omegn har længe tænkt paa at danne en Lokalfdeling af Foreningen, og paa et privat arrangeret Møde blev der nedsat et Udvalg til at søge Tanken realiseret. Dette Udvalg satte sig i Forbindelse med Hovedbestyrelsen i København og mødte stor Velvilje og Forstaaelse.

Efter at der var gjort en Del Forarbejder, anmodede Hovedbestyrelsen Premierløjtnant *T. Rothe* om at holde Foredrag i Kolding.

Foredraget holdtes ved et offentligt Møde i Hotel »Kronborg«s Festsal Tirsdag den 28. December. Premierløjtnanten modtoges ved Ankomsten af det nedsatte Udvalg in pleno, spiste til Middag med dette og holdt om Aftenen for et talrigt Publikum et overmaade klart og interessant Foredrag om

*Krigsbegivenhederne til Søs.*

Foredraget blev ledsaget af udmærkede Lysbilleder. Den dygtige Foredragsholder gav klart og instruktivt en udførlig Skildring af alle de Begivenheder, der under den nuværende store Krig er sket mellem de fjendtlige Flaader.

Havnefoged *Klaaborg*, der paa Udvalgets Vegne havde aabnet Mødet, takkede bagefter Hr. Rothe for det dygtige Foredrag, og den talrige Forsamling gav sin begejstrede Tilslutning til denne Tak.

Efter Foredraget samledes Marineforeningens Medlemmer, og der var Enstemmighed for at danne en Lokalforening. Hotelejer *Nielsen*, »Kronborg«, gav forskellige Oplysninger om Foreningens Maal, og hvad man opnaaede ved at have en Lokalforening, og der indmeldtes samme Aften 15 nye Medlemmer, ligesom flere gamle Medlemmer, der var udtraadte, lovede at indmelde sig paany.

Der nedsattes et Udvalg, som skal forberede Lokalforeningens Start, udarbejde Love og ordne alt øvrigt til Generalforsamlingen, som agtes afholdt i første Halvdel af Februar Maaned.

Dette Udvalg kom til at bestaa af: Herredsfoged *Will. Nielsen*, Havnefoged *Klaaborg*, Hotelejer *H. Nielsen*, Tandlæge *Strange-Friis*, Fabrikant *H. Hansen*, Seest, og Tømrermester *Carl Møller*, Kolding.

Efter Mødet tilbragte Udvalget nogle Timer i fornøjeligt Samvær med Foredragsholderen, som man atter takkede for Foredraget og bad om at bringe Hovedbestyrelsen Udvalgets særlige Tak for den Velvilje, den hidtil havde vist, idet man haabede paa et godt og fornøjeligt Samarbejde i Fremtiden.

—N



## LOKALKREDS OPRETTET I KORSØR

Fra den 14. Januar er Korsør indtraadt i Rækken af de Byer, hvor der er oprettet Lokalkredse af Marineforeningen. Foreningen har lige fra sin Stiftelse talt adskillige Medlemmer her i Byen, og ved disses Virksomhed i Forbindelse med de hyppige Besøg, Byen i de sidste 1½ Aar har haft af 2den Eskadres forskellige Skibe, og ikke mindst ved de smukke Toner af »Olfert Fischer«s Orkester, der jævnlig opliver de ellers saa stille Gader, var Jordbunden godt forberedt for Oprettelsen af en Lokalkreds. Den afgørende Impuls udgik imidlertid fra Kaptajn *Ewald*, der med vanlig Energi fik arrangeret et Marinemøde paa Hotel »Korsør« den 14. Januar, hvortil han havde faaet samlet en større Kreds af Borgere som Indbydere. Paa Mødet holdt Premierløjtnant *T. Rothe* et interessant Foredrag om »Søbegivenhederne under Verdenskrigen«, hvorefter Grosserer *V. Schou*, København, gjorde Rede for Marineforeningens Formaal og Virksomhed og opfordrede til Dannelsen af en Lokalkreds. Tanken vandt god Tilslutning — Kredsen tæller allerede 97 Medlemmer — og ved en hyggelig Sammenkomst efter Foredraget af de indtegnede Medlemmer og tilstedeværende Gæster fra Marinen erklærede Kommandør *Maegaard*, der viste Kredsen den Ære at overvære dens Start, Marineforeningens Lokalkreds for Korsør og Omegn for oprettet og udtalte Moderforeningens bedste Ønsker for den nyfødte Datters Fremtid. — Til foreløbig Bestyrelse valgtes: Konsul *Th. Rasmusen*, Formand. Overlærer *Woldike*, Færgefartsleder, Kaptajn *R. Andersen*, Styrmand *Krenchel*, Fisker *Åxel Larsen*, Togfører *Bendixen* og Toldrørsbetjent *J. G. Jensen*. Endnu et Par Timer tilbragtes i muntert og fornøjeligt Samvær, — hvilket ikke vil forundre ældre Medlemmer, naar de husker paa, at Grosserer *Schou* var til Stede, — inden Formanden erklærede Marineforeningens første Møde i Korsør for hævet.

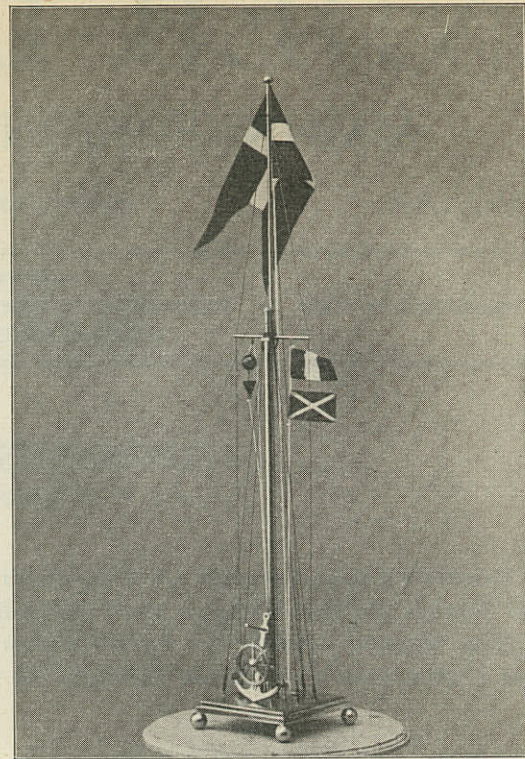
W.



## GAVE

Københavnskredsen har haft den Glæde fra Hr. Fuldmægtig *Riise* at modtage ikke mindre end 6 forskellige Vagtskilte af Metal med Halskæder af den i Marinen benyttede, kønne Model, og i glimrende vedligeholdet Stand. Skiltene med de forskellige Betegnelser: »Skibssergent«, »Brandvagt«, »Faldreb« etc., vil sikkert, naar de ved Møder anbringes paa de rette Bærere, vække forstaaende Munterhed og Respekt. Vi skylder Hr. *Riise* en hjertelig Tak for den smukke og værdifulde Gave, som vil blive indlemmet i vor Samling af Lavsgenstande.

M.



## FRA RUDKØBING-KREDSEN

sendes os ovenstaaende Fotografi af Kredsen nye Flagspil og Flag. Masten, der er ca. 1 Meter høj og af Metal, er forarbejdet og skænket af Maskinmester *Madsen*, S/S Langeland. Rattet ved Mastens Fod staar i Forbindelse med en Dirigentsklokke. Den stilfulde Gave blev ved en Fest i December overgivet Foreningen.



## MAAL OG MIDLER

I snart 3 Aar har vor Forening eksisteret, og et af de Maal, som Foreningens Stiftere havde sat sig — »at søge at styrke Nationens Interesse for Søværn og Søfart ved at samle danske Mænd til fælles Arbejde for denne Sag samt ved at vedligeholde Forbindelsen og Kammeratskabsfølelsen mellem Mænd, der har aftjent Værnepligten i Marinen« —, har vist sig at være ét, hvorom hidtil mere end 3000 Mænd af alle Samfundsklasser og af alle Anskuelser har kunnet samles i Endrægtighed og Forstaaelse. For den, som fra første Stund har fulgt Livet indenfor Marineforeningen, vil det være paa-faldende, hvor udmærket kammeratligt vort Samvær har formet sig, og hvorledes vor Virken udadtil lidt efter lidt har henledet Opmærksomheden paa os og vore Formaal og forhaabentlig vil bevirke forøget Tilgang af Medlemmer. Vore Rammer er jo rummelige og vort Program almengængeligt, og er den faste Stok end tidligere Marinere og en stor Del af Marinens Mænd i og udenfor Tjeneste, er dog mere end Halvdelen af Medlemmerne uden anden Tilknnytning til Søen end den, som er bevirket af umiddelbar Interesse for Søværn og Søfart og maaske tillige en ubevidst Følelse af, at ogsaa for os ligger der, om alt gaar vel, en Fremtid paa Havet.

Næppe mange har fortrudt deres Samvær med os, men vor Forening har selvfølgelig lige saa lidt som andre kunnet undgaa Afgang i Medlemsantallet, hvilken imidlertid har været fulgt af en endnu større Tilgang, saaledes at Foreningen er vokset støt og sikkert, og i Betragtning af, at snart 17 Maaneder af vor kun treaarige Levetid er henlevet under Verdenskrigen, maa man vist nærmest forbauses over, at Landsforeningen nu mønstrer mere end 3000 Medlemmer. At Foreningens Stiftere har afhjulpet et Savn i vort iøvrigt paa Foreninger saa rige Land, turde dermed være godt-gjort, og at den forløbne Tid har tilvejebragt en Samvirken mellem en Mængde af Søens Mænd, som i Modsætning til de fleste andre danske Erhvervs i en lang Aarrække har røget deres Dont ret ubemærket, turde ogsaa være dokumenteret, og for saa vidt er vore Formaals Punkt 1 begyndt at ske Fyldest, — vel er der langt igen, men under de herskende Forhold vil vi ikke med Billighed kunne forlange at være naaet længere frem, end vi er.

Af det samlede Medlemsantal tæller den københavnske Lokalkreds ca. 1300, Provinsen Resten, og kun den af Krigen medførte Situation har bevirket, at Antallet af Lokalforeninger i Provinsen kun er 2 større nu end i August 1914. Adskillige Byer har endnu ingen Afdeling, men det kommer forhaabentlig, og Hovedbestyrelsen venter kun paa Lejligheden.



## KØBENHAVNS LOKALKREDS

De i Provinsen værende Afdelinger lever for saa vidt under gunstigere Vilkaar end den københavnske, idet det større Medlemsantal herinde gør hele vor Administration dyrere, end Tilfældet vilde være, hvis Lokalkredsen var mindre. Det lyder paradoksalt, men er dog sandt. Forholdet er i Virkeligheden for vort Vedkommende dette, at vor Lokalkreds næppe stod den Dag i Dag, som den gør, hvis den ikke fra den første Dag havde modtaget endog meget betydelig pekuniær Støtte fra privat Side. Dette er et Faktum, som maaske ikke er almindelig bekendt, men som fortjener at være det, uagtet utvivlsomt de, som har ofret Tid og Penge i Sagens Interesse, vil protestere energisk mod nogen som helst Publikation. Disse Kilder kan imidlertid ogsaa tømmes. Selv den, som af rent ideelle Grunde melder sig ind i en eller anden Forening — og dette maa antages at være Tilfældet hos os for saa godt som alle Medlemmers Vedkommende — spørger, ganske naturligt forøvrigt, selv om Kontingentet er saa lille som vort: »Hvad faar jeg egentlig for mine Penge?« Man har et berettiget Krav paa at faa at vide, hvilken Ækvivalent man erholder for sine — desværre ikke altid lige præcist — erlagte Penge, men man glemmer som oftest efter Indmeldelsen at tænke paa, hvad man selv kan yde sin Forening og overlader ganske Initiativet til sin Bestyrelse, som er sat der for det samme. Billigvis kan der af det enkelte Medlem i det Store og Hele ikke ventes positive Ydelser i Foreningens Interesse udover Agitation for denne, hvilket i og for sig er betydningsfuldt nok, men der maa alligevel mere til, hvis vi skal naa til paa værdig Maade at kunne opfylde, hvad vore Formaal siger os, vi bør opfylde. Om det rent selskabelige, kammeratlige Samvær, hvortil hver især kan yde sit, maa det ikke glemmes, at dette kun er Vejen, ad hvilken vi gaar, for at Maalet kan naas. Jævnside med den fornøjelige Del af Foreningslivet bør gaa Bevidstheden om, at vi har et Ansvar. Der er Opgaver nok at tage op, og blandt disse naturligvis først og fremmest de i Lokalkredsen Love §§ 2, 3, 4 og 5 angivne. Paragraf 1 er for saa vidt allerede sket Fyldst, som man ved at indmelde sig i Marineforeningen viser, at man har Interesse for Søværn og Søfart og gerne vil være med til at støtte Nationens Interesse for disse.

Hvad § 2 angaar siges det i denne, »at Foreningen lader afholde Foredrag om maritime Emner og desuden foranstalter underholdende og selskabelige Sammenkomster«. Denne Paragraf har det ikke voldt nogen af os større Besvær at efterleve — vi møder gerne og som oftest talrigt, og ofrer gerne det beskedne Beløb til Spisning, ligesom der heller ikke henad Aftenen synes at næres nogen Betæneligheder med Hensyn til de obligate Drikkevarer, som hjælper til at opriske gamle Minder eller stifte nye Bekendtskaber. Vi har mange gode Minder fra de faa Aar, vi har eksisteret; — først Helgolandsfestlighederne 8.—10. Maj 1914, og saa Stiftelsesfestlighederne i Fjor og i Aar, alle af en for os ejendommeligt Stemning, — vi har modtaget Valuta for Pengene.

Ifølge § 3 udgiver Foreningen et Blad som Bindeled mellem Medlemmerne, og som tilstilles disse gratis. Der har ved en enkelt Lejlighed været talt om Størrelsen af de Honorarer, som tilflød »Under Dannebrog's Medarbejdere. Det vilde i den Forbindelse være rigtigere at tale om Honorarernes mikroskopiske Lidenhed i Forhold til, hvad andre Tidsskrifter af samme Størrelse og Udstyr maa betale for Bidrag; Forholdet er i Virkeligheden dette, at mange af Bidragyderne intet oppebærer, Redaktøren arbejder gratis, og at denne kun under de nuværende unormale Forhold for et ringe Vederlag har maattet engagere en Redaktionssekretær. Om Bladets Kvalitet er det ikke her Stedet at tale, men den Omstændighed, at det vinder fremad i det løse Salg ude i Landet, kunde tyde paa, at det udfylder sin Mission ogsaa udenfor vor egen snævrere Kreds. Men den Sparsommelighed paa saa mange Omraader, som Krigen medførte, har ogsaa kunnet mærkes paa Annoncerne, som bar og stadig bærer en meget væsentlig Del af de faste Udgifter. Med andre Ord: Budgettet er strammet, og kun den haarde Nød har nødvendiggjort den i 1915 foretagne Indskrænkning i Antallet af Numre. Men alligevel tør man vel paastaa, at Medlemmerne i Bladet alene har Dækning for Kontingentet.

Paragraf 4 siger, at »Foreningen, saa snart dens Midler tillader det, vil udøve filantropisk Virksomhed blandt hjemsendte og tidligere Værnepligtige og opmuntre tjenstgørende Værnepligtige og andre Sømand ved Præmier for særlig god Tjeneste«. Hittil har vore Midler ikke strakt til disse Formaal. Da vi i Efteraaret 1914 paatænkte at yde Støtte til Hustruer og Børn af Indkaldte af Søværnet, var det nødvendigt, for overhovedet at kunne iværksætte noget, at appellere til Medlemmernes gode Hjerter, og det lykkedes derved at yde god Støtte paa nogle Steder. Glædeligvis viste Trangen til Hjælp sig ikke nødvendig paa flere Steder, end vi kunde overkomme ved de private Bidrag, men var disse udeblevne havde vi praktisk talt staaet med tomme Hænder.

Endelig skal det for Fuldstændighedens Skyld blot anføres, at det i § 5 nævnte Fond (jfr. § 8), hvis urørlige Grundkapital skal være 2000 Kroner, og til hvilket ifølge § 7 A III skal henlægges 10 % af Medlemsbidragene (naar Hovedforeningen har faaet de den ifølge samme Paragrafs Punkt 1 tilkommende 50 % af det samlede Kontingent), heller ikke har lukreret ved de ovennævnte Forhold. Kort sagt, Forholdet mellem Lokalforeningens Medlemsantal og det Beløb, som af det aarlige Kontingent er til Bestyrelsens Raadighed til Formaalenes Fremme, staar i for stort Misforhold til hinanden.

Foreningen tæller nu ca. 1300 Medlemmer i København, hvilket naar Restancer fradrages og ansættes til ca. 200 Kr., giver et samlet Kontingent af ca. 3700 Kr., hvoraf 50 % = 1850 Kr. indbetales til Hovedforening; Lokalforeningens Kontingent ca. 1850 Kr. reduceres først med ca. 370 Kr. (10 % af 3700 til Inkassation) til ca. 1480 Kr., hvoraf 40 % = ca. 590 Kr. ifølge Lovene anvendes til selskabelige Formaal, Foredrag, Leje af Lokaler hertil, 40 % = 590 Kr. til Administration, Tilskud til Bladet, Repræsentation etc., medens endelig 10 % = ca. 148 Kr. henlægges til Fondet. Dette viser med tilnærmelsesvis Nøjagtighed blandt andet, at en Forening med ca. 1300 Medlemmer formaar aarlig at henlægge til sit Fond et Beløb af ca. 11 Øre pr. Medlem, medens det til Bestyrelsens Raadighed staaende Beløb er ca. 49 Kr. pr. Maaned. Selv med beskedne Foreningsvaner turde dette dog kaldes lovligt lidt, og det er min bestemte Tro, at der blandt Medlemmerne maa kunne opnaas Enighed om at faa en Forandring heri, saaledes at vi uden for store Anstrengelser kunde opnaa at blive bedre konsoliderede. Den eneste Form, hvorunder dette kan ske, er ved Vedtagelse af et Ekstrakontingent. Denne Form for en Indtægtsforøgelse vil kunne vedtages uden at forpligte Lokalforeningen yderligere overfor Hovedforeningen, idet førstnævnte vil kunne disponere over hele Ekstrakontingentet uden Afkorting, hvilket ikke vilde være Tilfældet med en vedtagen Kontingentforhøjelse, af hvilken 50 % ifølge Lovene skulde afgives. Regner man, at det eventuelle Ekstrakontingent 2600 Kr. indgaar med 2400 Kr., som yderligere med Fradrag af 10 % til Inkasso nedgaar til ca. 2000 Kr., vil vi derved faa et højt fornodent Rygstød, og være i Stand til at yde et klækkeligt Tilskud til de forskellige Formaal og komme over en kritisk Tid. Hvorledes Fordelingen skal ske kan altid overvejes og diskuteres, Hovedsagen er at skaffe Pengene til Veje, og dette er paa-trængende nødvendigt.

Forøgede Udgifter plejer sjældent at begejstre nogen, men der er dog Grund til at tro, at Sagen vil vinde Forstaaelse hos alle dem, som virkelig har noget tilovers for deres Forening, dens Trivsel og dens Opgaver. Der er Tanker fremme om fællesgavnige Foretagender, hvis Udtræden i Livet kan ske, hvis Ekstrakontingentet vedtages, men som maa stilles i Bero, hvis det ikke sker; det er kun forholdsvis beskedne Ofre af hver især, som kan bringe os et meget langt Stykke frem. Et gammelt Ord siger, at »hvor der er Stilstand, der er Død« — og selv om man ikke med nogen Ret kan paastaa, at vi ligger helt stille hvad angaar det indre Foreningsliv, Møder, Sammenkomster etc., burde dog Livsyttringerne udadtil, særlig med Henblik paa vore Formaal, være langt kraftigere, end de er. Det er ved sin Færd udadtil, at en Forening, som overhovedet har Formaal udover det rent selskabelige, saa vel som den enkelte Person i Samfundet dokumenterer sine Evner i dette og sin Eksistensberettigelse. Og naar Krigen engang — forhaabentlig uden at have banket paa vor halvaabne Dør — er forbi, vil det sikkert vise sig, at der netop for os og vore Formaal vil blive noget at tage fat paa. Det synes mig, at vi skylder os selv at skaffe Midler dertil efter Evne. Baade denne og Viljen findes vist hos de fleste af os.

450 — 1898



## KAMMERATSKAB OG SKAALTALER

I Anledning af Hr. Axel Thiess' Artikel i forrige Hefte har Redaktionen modtaget efterfølgende Indlæg:

Den ærede Redaktion bedes optage følgende:

## OM KAMMERATSKAB OG SKAALTALER

Med stor Interesse har jeg læst Artiklen i sidste Nummer af »Under Dannebrog« med ovenstaaende Overskrift, dels naturligvis, fordi Alt, hvad der staar i Forbindelse med Marineforeningen interesserer mig, men ogsaa fordi de Ord kommer fra en Kant, fra hvilken jeg mindst havde ventet dem.

Herr Axel Thiess er, som bekendt, Mester for den snart klassiske Folkekomedie »Gutter ombord«, som ikke alene har gaaet Hundreder af Gange paa Kasino og Sønderbros Theater, men som ogsaa har været spillet mangfoldige Gange i samtlige Landets Provinsbyer.

Det undrer mig, ja, jeg kan næsten sige, det bedrøver mig at høre ham klassificere Kammeratskabet og sætte Skel og Grænse, hvor der ingen Skel og Grænse burde være.

Hvor er det muligt, at han, som i »Gutter om Bord« fra første Akt og lige indtil Tæppet falder for sidste, taler i det gode Kammeratskabs Aand, hvor kan han sige saadan noget som, at man ikke bliver Kammerater fordi man melder sig ind i en Forening.

Jeg har nu den Opfattelse, at naar vi alle har været i samme Tjeneste, saa maa vi være Kammerater, og derfor har Artiklen i sidste Nummer virket paa mig paa en saadan Maade, at jeg har følt mig foranlediget til at protestere.

Ærbødigst

Nr. 338.

Fregatten Sjælland. 1883.



I Anledning af omstaaende har Redaktionen fra Hr. Axel Thiess modtaget følgende:

KÆRE »338«.

Det glæder mig selvfølgelig at De synes godt om »Gutter ombord«, og jeg kan forsikre Dem om, at jeg stadig er besjælet af akkurat den samme gode Kammeratskabsaand.

De siger, at jeg vil sætte Skel og Grænse for Kammeratskabet. Aldeles ikke! Intet kunde ligge min Tanke mere fjærnt. Men de faktiske Forhold kan ikke undlade at sætte Skel og Grænse.

For det første har ikke alle Medlemmer af Marineforeningen afjent deres Værnepligt til Søs, for det andet repræsenterer Foreningen Aldersklasser fra et Par og tyve til 83 (Particulier Clausen). De maa da indrømme mig, at der nødvendigvis maa være en Forskel i Kammeratskabets Art.

At jeg som Regel ikke føler mig som Kammerat (Undtagelser selvfølgelig fra regnet) med mine tidligere Befalingsmænd, er en Følelsessag, hvorom man, saavel som om Smagen, ikke kan disputere. Jeg, for mit personlige Vedkommende, hævder vedblivende min Opfattelse.

Jeg tror, kære 338, at vi i Grunden er ganske enige. De har blot maaske ikke tænkt saa dybt over Begrebet: Kammerat.

For mig har det smukke Ord: Kammerat en overordentlig Værdi, det rummer for mig de lyseste og glædeste Fællesminder fra min herligste og mest sorgløse Ungdomstid.

Med kammeratlig Hilsen og Haandslag  
Deres

AXEL THIESS.

Endvidere er følgende Brev modtaget om dette Spørgsmaal:

Maa jeg som Medlem af Handelsmarinen have Lov til at gøre Hr. Axel Thiess et Spørgsmaal?

Jeg har faret til Søs fra mine Drengaar, de sidste 15 Aar »paa Broen«, jeg er ingen Aarsunge, og jeg er Medlem af Marineforeningen, som jeg glæder mig ved, saa vidt mulig, hver Gang vi ligger i Havn her. Jeg anser mig derfor for kompetent til at blande mig i Spørgsmaalet.

Hr. Axel Thiess fortæller, at han er Formand for en rask lille Marineforening; det er muligt, det kender jeg ikke noget til, men saa siger han, at der i det lange Tidsrum af 10 Aar ikke er forekommet en eneste Kæfert.

Mon det er saa »rask« en Marineforening, som han selv synes at mene, og skal det være en lille Skose til os i den store Marineforening? Mener han, at vi skal være en Afholdsforening, eller hvad er Meningen?

I en Ting vil jeg give Hr. Axel Thiess Ret, og det er, at det sommetider kan være drøjt at høre paa lange vrøvlede Taler om ingenting, men skal vi have dem til Livs, maa vi vel have Lov til at skylle dem ned med et Bæger.

Med Tak for Optagelsen

Deres ærbødige

H. P. M.

Til dette knytter Hr. Thiess følgende Bemærkninger:

KÆRE KAPTJAJN.

Da De, som De selv siger, har tilbragt de sidste 15 Aar »paa Broen«, gaar jeg ud fra, at De nu er Kaptajn.

De spørger, om Bemærkningen om, at der ikke har været nogen Kæfert at notere i min lille Marineforening i Løbet af 10 Aar, skal være en Skose til den store Forening.

Aldeles ikke, det var blot et Øjeblik Udslag af en vis Stolthed over, at vi ved mange Lejligheder har været saa gæve Bægersvingere, at, selv om vi har sejlet noget haardt, og selv om vi af og til har maattet tage et Reb ind, saa har vi dog al Tid kunnet holde Kurs.

De betvivler lidt spydigt, at det vist ikke er saa »rask« en Forening, som vi synes at mene.

De er hjertelig velkommen, kære Kaptajn, ved en af vore Sammenkomster, men hvis De tror, at vi sutter paa Bismarckklumper og drikker Citronvand til, saa tager De fejl, jeg vil endda anbefale Dem at holde Ørene godt stive.

Med al Respekt for Afholdsfolkene, saa synes jeg nok, vi andre maa have Lov til at svinge et glad Bæger, men derfra og til ligefrem »Kæfert« er der unægtelig et stort Spring.

Som gammel Sømand vil De kunne samstemme med mig, naar jeg siger, at i begge Foreninger kan det være et godt Princip al Tid at have et Par Fod Vand under Kølen.

Deres hengivne

AXEL THIESS.

Redaktionen har yderligere modtaget nedenstaaende Indlæg:

Hr. Redaktør:

Det har glædet mig — og mange med mig — at læse Hr. Axel Thiess' Artikel i sidste Nummer, særlig den Del, der handler om Skaaltaler; det har øjensynlig længe ærgret ham — ligesom mange andre — at skulle være tavs Tilhører til alle de os uvedkommende Taler, der summer En om Øerne i vor Forening, og nu har »det unge Menneske« fra Torskegildet faaet Bægeret til at flyde over, og ihukommende det gamle Ord: »Den som elsker o. s. v.« er Hr. Thiess draget i Leding for i Tide at tugte, og jeg tror, at hans Kritik er fremkommen i rette Tid og paa rette Sted; thi der er intet saa ødelæggende for Stemningen ved et kammeratligt Samvær som en malplaceret Skaaltale og efterfølgende Hurraraaben med Tilbehør; jeg glæder mig over, at Hr. Thiess ligesom den gode Pædagog efter at have revset fremfører sin Formaning: »Tænk Jer om, inden I taler!« — Selvfølgelig kan en oratorisk Begavelse tillade sig det utrolige i Retning af Talens Indhold — eller rettere Mangel paa Indhold; — thi er han en Mester i Formen, saa vil Resultatet blive en Tale, hvortil vi lytter med Interesse, en Tale, som er be rettiget og altid paa sin Plads i vor Forening, ligesaavel som den Tale, der har et virkeligt Indhold, selv om Formen ikke er stad seligere, end man tør vente af en Befarens eller søvant E. K. 1<sup>ers</sup> Mund.

Jeg vilde gerne have Lov at fremføre en Udtalelse af en gammel Practicus paa Skaaltalers Omraade: »Tal aldrig, inden Du er sikker paa, at Du kan faa dit Auditorium til enten at græde eller le;« jeg synes nu næsten bedre om Hr. T.s Slutningsreplik: »Tal kun, naar I virkelig har noget paa Hjerte, og gør det kort!« Lad os lægge os disse Ord paa Sinde.

221 — 1886

Til ovenstaaende, ved Hr. Axel Thiess Artikel foranledigede, Indlæg, skal Redaktionen knytte følgende Bemærkninger:

Redaktionen har i Artiklen »Kammeratskab og Skaaltaler« ikke set noget Forsøg, af hvad Art nævnes kan, paa at sætte Skel mellem Medlemmerne, men kun et Advis om Nødvendigheden af en vis Sømmelighed i det indbyrdes Samvær, blandt andet ved at gøre opmærksom paa, at der, — hvad der foreligger talrige Bekræftelser paa, — hos de ikke talende af et Mødes Deltagere kan opstaa en vis Træthed overfor og Uvilje mod at skulle paahøre Taler af betydelig Længde og om Emner der ikke i nogen Forstand har Til slutning til Foreningen eller dennes Forhold, — selv om vedkom mende Taler utvivlsomt er besjælet af de bedste og mest kamme ratlige Følelser. Denne faktisk eksisterende Uvilje mod at skulle paahøre unødigt og umotiveret Talen giver sig Udslag i en Uro og et Virvar, som ikke tjener til Højnelse af de ellers fornøjelige og tvangfri Møders Forløb. For denne Paastands Rigtighed turde der være overvældende Majoritet.

Det forekommer os, at det virkelige Kammeratskab blandt os maa forstaaes saaledes, at vi uden Skranker af nogen Art kan mødes i fælles Minder, i Forstaaelse af og Interesse for vore Formaal og i gensidig Hjælpsomhed, om dette paakræves — men derfor bør det ikke være nødvendigt at tilsidesætte det gensidige Hensyn, vi skylder hinanden, og som nu engang er vedtaget i indbyrdes Samvær. Redaktionen kan ikke undlade at være lydhor overfor en mod ingen bestemt Person rettet og med Navns Underskrift vedstaaet Paatale af et Forhold, som er til Gavn og Glæde for ingen, og som kun kan virke, til at de, som virkelig har noget paa Hjærte angaaende Emner af almen Interesse, holder sig tilbage.

Uden at opfordre til fortsat Diskussion over dette Emne, vil Redaktionen dog indenfor rimelige Grænser være villig til at mod tage mulige senere Indlæg herom.

RED.

## AGITÉR FOR TILGANG

TIL

## MARINEFORENINGEN







TEGNING AF FORFATTEREN

Det var trange Tider for Danmarks Søhandel og Sømandsstand. Efter at Englænderne i 1807 havde taget den danske Orlogsflaade og Aaret efter ødelagt det sidste Linieskib — »Prins Christian Frederik» — i Kampen ved Sjællands Odde, var Farvandene herhjemme usikre at besjle. Engelske Orlogsmænd krydsede om overalt i Sunde og Belter; mange af Smaaøerne blev erobrede, og Kystbeboerne rundt om led meget ved Fjendernes Strandhugst. Danmark havde i Februar 1808 erklæret Sverige Krig, og som Følge heraf gjorde ligeledes en Del svenske Skibe hvad de kunde, for at ødelægge det, der undgik Englænderne.

Men de danske Rhedere og Købmænd kæmpede imod Ødelæggelsen med baade Penge og Vaaben. Med kongelig Tilladelse udrustede de Kapere — som Regel mindre, hurtigsejlende Skibe —, der skulde opsøge, jage og erobre fjendtlige Koffardifartøjer. Det viste sig snart, at et Kaperskib ikke var nogen daarlig Forretning at sætte Penge i; Kaperne gjorde ofte gode Priser og bragte store Værdier hjem. Rhederne tjente godt og høstede baade Ære og Anseelse; deres Fartøjer blev beskyttede af Kanonbaadene og Kanonjollerne, som Kaperne altid arbejdede i god Forstaaelse med. Desuden fandt Rhedere, Købmænd og Kapergaster Afløb for Vreden og Hævnfølelsen overfor Fjenden, der vilde ødelægge deres Eksistens; Fædrelandskærlighed og Eventyrlyst spillede ogsaa en Rolle, og Følgerne heraf var, at de raske og dristige danske Kapere blev en Magt, som gavnede Staten og tilføjede de fjendtlige Lande stor Skade. — — —

Midtvejs paa den flade Strand mellem Knudshoved og Slipshavn laa en Dag i Slutningen af Juni 1808 en ung

Mand paa Ryggen i det høje Græs og lod sig gennembage af den brændende Sommersol. Han havde samlet Hænderne over Øjnene og morede sig med at se, hvorledes det skarpe Lys med et dejligt, højrødt Skær trængte igennem de solbrunede, haardhudede Hænder. Af og til lukkede han Munden tæt sammen, udvidede Næseborene og indaandede med Velbehag den ramme Duft af Saltvand og Tang, som gennemsyrede den varmebevende Luft. Himlen var skyfri og havde laant Storebelt sin friske, dybblaa Farve, hvori den lette Søndenvind forsøgte at lægge mørkere Toner ved Hjælp af smaa, muntre Søer, der af og til smykkede sig med glitrende, hvide Kroner.

Den unge Mand, *Jonas Jansen*, tog Hænderne bort fra Ansigtet og laa lidt med halvt lukkede Øjne, rettede sig saa op og kiggede ud over Beltet. Han var ganske ung, ikke meget andet end en stor Dreng, men høj og kraftig og tidligt udviklet i Forhold til sin Alder. Køn var han ikke, — hvidgult Haar, der stod ejendommeligt til hans brune, solbrændte Ansigt; lyse, blaa Øjne, næsten uden Bryn, og en bred, opadstræbende Næse; men der var et saa ærligt og solidt Præg over hele hans Person, at enhver vilde føle sig tiltalt ved Synet af ham.

Beltet, der tidligere havde været saa fornøjeligt at se med de mange forbisejlende Skibe og Baade, laa nu næsten øde. Nede østen for Vresen krydsede en engelsk Orlogsbrig frem og tilbage, og ovre i Horisonten ad Korsørkanten til kunde lige skimtes Toppene af to andre Orlogsskibe, Fra Nyborg Fjord kom en lille Sejlbaad krydsende ud, rundede Slipshavn og stod rumskøds op Nord paa imod Knudshoved. Der var to Mand i den; den ene styrede, medens den anden laa henslængt paa en Tofte og sang af



fuld Hals. Rigtige Sømænd var de dog ikke, trods deres noget orlogsmæssige Paaklædning; thi Jonas saa snart, at de ikke havde Forstand paa at sejle Fartøjet ordentligt. Styrmanden lod Sejlet staa godt fuldt, men holdt derved saa langt ind under Land, at det saa ud, som om han havde tænkt sig at sætte Baaden paa Grund.

Jonas rejste sig op og brummede noget, der ikke just var særligt rosende for de to sejlendes Sømandsdygtighed, holdt saa sine Hænder for Munden og raabte:

»Ohoj, derude! Pas paa Stenene, — I gaar for nær Land!«

Mændene i Baaden drejede Hovederne for at se, hvor det Raab kom fra; Styrmanden vinkede forstaaende, og den anden Mand rejste sig fra Toften og svarede tilbage:

»Tak, min Gut! Saa holder vi lidt udefter!«

»I skulde hellere helt holde jer fra de Narrestreger, naar I ikke kan sejle saadan en Smule Baad ordentligt! Hvorfor sætter I ikke Topsejlet, Vejret er da fint nok?«

Mændene svarede ikke, men lo og vinkede til Jonas. Styrmanden lagde Roret Bagbord, og Baaden drejede Stevnen noget udefter, saa at den fjernede sig mere fra Strandkanten. Lidt efter lod det dog til, at de havde fundet Bemærkningen rigtig, for de gav sig nu til at gøre Topsejlet los. Derefter tog Styrmanden igen Rorpinden, og den anden Mand hev op i Faldet; men dette maatte paa en eller anden Maade være blevet uklart, for Jonas saa, at han, der før højste, begyndte at krybe op ad Vantet for at klare Grejerne.

»Hov! Lad være med det, — det gaar aldrig!«

Mere naaede Jonas ikke at faa brølet ud til Baaden, for i det samme sprang det tynde Vant og Manden faldt over Bord. Styrmanden slap øjeblikkelig Rorpinden og hev Tampen af Topsejlsfaldet ud til sin Kammerat; men da Baaden stadig gled fra ham, var Enden for kort og naaede ikke den overbordfaldne. Saa prøvede Styrmanden at vende, men det var ikke stort bevendt med hans Færdighed, og det lykkedes ham ikke at faa Baaden igennem Vinden. Uvis med, hvad han saa skulde gøre, og helt forvirret af Angst og Ophidselse lagde han hurtigt Roret Styrbord. Baaden strøg rask ind mod Stranden, tog lidt efter Grunden og krængede over. Ved Stødet faldt Manden ned i læ Side, Vandet strømmede ind over Lønningen, og — uden at vide hvorfor, rev han Skødet los. Sejlet slog nogle haarde Slag frem og tilbage, Blokken i Skødsbarmen ramte ham i Hovedet og bevidstløs sank han ned over den agterste Tofte.

Imedens dette skete, havde Jonas smidt sin Trøje og var løbet et Stykke langs Stranden, til han omtrent var ud for den druknende. Saa sprang han i Havet og svømmede med raske Tag hen for at bjerger Manden. Det gik nemt for ham at arbejde sig udefter; den stærke Strøm inde under Land drev Manden nærmere, og den Smule Sø, der stod, standsede ikke Jonas. Han gled frem gennem Vandet saa let og hurtigt, at det syntes, som om dette Element var hans rette Tumbleplads; traf han en Sø, der var større end de andre, dukkede han Hovedet og skar sig som en Pil igennem den: I Løbet af et Par Minutter naaede han Manden, slog sin venstre Arm om ham og bjergede ham paa den Maade ind til Strandbredden.

»Lig nu der og faa fat i Vejret igen, saa gaar jeg ud og henter jeres Kammerat, for han kan sagtens heller ikke klare sig selv!«

Manden, der var et Par Aar ældre end Jonas, laa i Græsset og pustede. Da han var kommet lidt til Kræfter og saa sig omkring, var Jonas allerede ude ved den kæntrede Baad, hvor der ikke var mere Vand, end at han med Lethed kunde bjerger den bevidstløse Mand i Land. Sammen med den først reddede prøvede Jonas at faa Liv i Styrmanden; de rullede ham i det høje Græs, baksede og arbejdede med ham, og efter nogle Minutters Forløb havde de den Glæde at se ham slaa Øjnene op og stirre forvildet paa dem.

»Naa, det var da bravt,« sagde Jonas. »Jeg var ellers lige ved at tro, at I havde faaet mere end I havde godt af!«

Styrmanden, der var paa Alder med sin Kammerat, forsøgte at rejse sig op, men vilde være faldet, hvis ikke Jonas havde grebet til og støttet ham.

»Jeg er lidt svimmel endnu efter det Slag,« undskyldte han sig og satte sig i Græsset. »Synes du ikke, Peter, at vi er sluppen bedre fra den Historie, end vi egentlig fortjente?«

»Om vi havde fortjent at sætte Livet til paa denne Sejlad, ved jeg ikke saa lige; men sikkert er det, at vi skylder vor gæve Redningsmand, at vi endnu har det i Behold!«

»Ja, den drukner jo ej, som hænges skal! Du har reddet os fra Døden, min Ven, enten vi har fortjent det eller ikke; lad os nu faa at vide, hvad du hedder og hvem du er.«

»Det var da ikke saa gefærligt med den Redning,« sagde Jonas. »Nej, saa skulde I have set her forleden, da Tolderen kuldsejlede oppe ved Pilebenet, dér lavede Johan Fiskers to Sønner et godt Stykke Arbejde. Men den Historie kan I faa en anden Gang. Træk nu det vaade Tøj af og læg det til Tørre i Solen, saa faar vi nok senere hjerget Jollen!«

De to strandede trak Tøjet af og hjalp hinanden med at vride det, hvorefter de bredte det ud i Græsset for at lade Vind og Sol tørre det. Jonas fulgte deres Eksempel og fortalte imedens, hvad han hed, og sagde, at Lodsens paa Slipshavn var hans Morbroder.

»Jeg er ellers fra Nexelø,« fortsatte han, »men siden Svenskerne plyndrede Øen og slog min Mor ihjel her sidst i Maj, har jeg været i Huset hos Morbror.«

»Hvad var det for Svenskere, du taler om?« spurgte Styrmanden.

»Har I ikke hørt om det? Det var dem, der i Foraaret havde ligget og krydset i Kattegat og gjort saa mange Ulykker rundt om paa Kysterne.«

»Aa, saa var det Kaptajn Ole Norrin med Kutteren »Lycklig!«

»Ja, lige netop! Jeg tænkte nok, at I havde hørt lidt om ham. Jeg beder hver Dag Vorherre være saa naadig at give mig Lejlighed til en Gang at faa Ram paa den Karl. Og endda var han ikke den værste. Han havde en Løjtnant, der var den rene Djævel! Aa, jeg glemmer aldrig den Eftermiddag! Vort Hus laa ved Stranden paa Vest-siden, og Mor og jeg sad lige med et Krus Kaffe, da jeg gennem Vinduet faar Øje paa Svenskeren. Han kom oppe Nord fra og ankrede udfør Øen. Da Klokkeren var henad fem, satte han sin Baad i Vandet og lod den, stuvende fuld af bevæbnede Folk, gaa ind til Land. Løjtnanten, jeg talte om før, var Fører for den Flok Røvere. Der var vel en Snes Mand ialt. Først gik de op til en Gaard i Nærheden af vort Hus, hvor de tvang Folkene til at udlevere, hvad de ejede. Der var ikke den Ting, uden at de havde Brug for den; foruden Penge og Sølvtøj tog de baade Proviant, Klæder, Dyner og al Slags Husgeraad. Og saa tvang de med Prygl og Hug Folkene til selv at slæbe det ned til Baaden, hvor de samlede det i en stor Bunke. Da de saa havde plyndret den Gaard, delte de sig i to Hold, og det ene af disse, ført af Løjtnanten selv, kom hen til vort Hus og raabte, at vi skulde komme frem med vore Penge. Nu ejede vi ikke ret meget, saa de var misfornøjede med at faa et saa lille Udbytte. Om de nu troede, at vi havde gemt noget, ved jeg ikke, og det kan ogsaa være lige meget; men de greb fat i Mor, truede hende med knyttede Næver og lovede hende baade Død og tusinde Djæвле, hvis ikke hun kom frem med Sølvtøjet. Det kunde jeg ikke holde ud at se paa, — jeg tog en Stol og smak hen i Hovedet paa ham, der var mest nærgaaende. Naa, saa var naturligvis hele Banden over mig, og jeg blev væltet om paa Gulvet, slaaet, sparket og til sidst bundet om Arme og Fødder, og varpet hen paa Slagbænken. Saa greb en af dem Mor, og Løjtnanten slog med knyttet Næve den gamle Kone i Hovedet. Og da Mor jo ikke kunde fremskaffe, hvad vi ikke ejede, saa tog han sin Pistol og brændte et Skud løst Krudt af i hendes højre Øje! — — — Ja, saa lod de Mor ligge der blødende og forslaaet, sparkede til mig



og forlod Huset med det, de gad have. Men heldigvis var der en ung Fisker, som straks da Svenskerne gjorde Landgang sejlede over til Havnsø paa Sjællandskysten og al-larmerede Militæret. Det var raske Folk, som hurtigt kom i Baadene og naaede over til Øen, mens Svenskerne havde mest travlt med at plyndre. Jeg saa ikke selv Begyndelsen; men Soldaterne fik afskaaret Kaperne fra deres Baade, saa de maatte flygte ind paa Øen og gemme sig. Nexeløboerne hjalp naturligvis til af et godt Hjerter og fik snart det meste af deres Ejendele hjerget sammen igen. Jeg laa imens og raabte højt om Hjælp, og fik da ogsaa kaldt et Par af Soldaterne til, som saa hjalp mig paa Benene igen og surrede mig los. Da jeg derefter havde hjulpet min Moder, badet hendes stakkels Øje og faaet hende bragt i Seng, løb jeg ud for at hente en gammel Kone, der boede et Stykke borte, og som var klog paa alle Slags Sygdomme. Og hvem tror I saa, at jeg render paa?»

»Jeg kan næsten tænke mig, at det var den svenske Løjtnant!»

»Netop, lige just ham. Han kom krybende langs en Hæk for at slippe uset ned til Stranden, hvor han vilde springe i Vandet og svømme ud til Kutteren!»

»Og saa — —?»

»Jeg tog en Sten og slog efter ham, — og nok en, — og den ramte! Saa raabte jeg til nogle Soldater et Stykke derfra, og da de fik Øje paa Fyren løb de til for at spærre Vejen for ham. Jeg belavede mig paa at slaas med ham, for jeg troede, han vilde løbe tilbage; men da han opdagede Soldaternes Hensigt, styrtede han frem for at naa Stranden før de. Jeg prøvede paa at ramme ham med Sten, men kunde ikke række saa langt. Naa, hvor han kunde rende, — og han kom da ogsaa først, fik fat i en Planke, der laa i Strandkanten, og sprang med den ned i Vandet. Men Soldaterne var tæt efter ham, de fyrede løs, — og ramte, for han slap Planken, rakte Hænderne i Vejret og sank.»

»Saa er der ikke stort mere at fortælle. Mor døde nogle Dage efter, — den Medfart hun havde faaet, var for slem. Da hun var bleven begravet, tog jeg her over til Morbror!»

»Og hvad bestiller du saa nu?»

»Jeg sejler med hans Baad og fisker lidt — der er jo ikke ret meget at gøre, saalænge Engelskmændene holder gaende her i Beltet!»

»Naa, saa skal du høre! Du har nu reddet os fra at drukne her, og vi vil derfor altid være Vänner. Jeg hedder *Jens Duus*, og min Kammerat dér *Peter Lindquist*. Vi hører begge til Besætningen paa Kaperchaluppen »*Sophus*«, hvis Rheder er min Far, og som min Halvbror, *Hans Duus*, er Kaptajn for. »*Sophus*« ligger oppe i Kerteminde og venter paa Vind til at slippe Nord paa med; og vi to har været i et Ærinde i Nyborg. Vi kom kørende ned; men da Vinden nu var nogenlunde, saa syntes vi, at vi som gode Kapergaster mere passende kunde sejle tilbage, og laante derfor en Baad, — men vi er jo ikke rigtig vant til at behandle et Fartøj — — —»

»Vi forstaar os bedre paa at slaas og fyre Kanoner af!» afbrød Lindquist.

»— og saa gik det, som du saa!»

Jonas stirrede forbavset paa de to unge Mænd.

»Men saa er I jo rigtige Kapergaster!»

»Ja, det kau du stole paa, Kammerat! Vil du være med os, saa slaa til. Jeg lover dig, at du nok skal faa Lov til at banke væk paa Svenskeren, hvis vi nogensinde træffer ham!»

»Om jeg er med!» Jonas sprang op, greb sit Tøj og slyngede det i Kaadhed højt op i Luften. »Ja, vel er jeg med — Død og Pestilents! Jeg er med, og I skal faa at se, at Jonas Jansen nok skal fortjene det Sul, han æder. Op med Jer, Kapergaster, og tag Tøjet paa. Nu stikker jeg ned til Slipshavn og faar fat i nogle Fiskere, saa skal

vi snart faa Jollen i Orden. Og saa sejler jeg Jer til Kerteminde!»

Jonas trak hurtigt sine Bukser paa, og med det øvrige Tøj i Hænderne satte han i raskt Løb afsted langs Stranden ned imod Slipshavn.

Ombord i Kaperchaluppen »*Sophus*« blev Jonas snart meget afholdt. Historien om hans raske og kække Daad ved Knudshoved, som Jens Duus og Peter Lindquist straks fortalte, var naturligvis først og fremmest Aarsag til, at de øvrige af Kaperens Besætning kom til at synes om ham, men hans glade, friske Humør og tjenstvillige Hjælp-somhed gjorde ham hurtigt til Alles Ven. Kaptajn Duus saa snart, at Jonas var i Besiddelse af de Egenskaber, der var nødvendige for at blive en god Kapergast. Forholdene gjorde, at det var ret vanskeligt for Kaperen at faa hvervet Søfolk, der foruden at være duelige i deres Fag ogsaa forstod at kæmpe og bruge Vaaben. Orlogsflaaden havde selv Brug for alt sit Mandskab, saa det var kun de Sø-mænd, der havde sejlet paa Langfart med de store Kin- og Ostindiefarerer, der egentlig var noget værd. Disse Folk dannede derfor en Slags fast Stamme, som efterhaanden oplærte og uddannede den øvrige Besætning. Denne bestod mest af Fiskere, Haandværkere og unge Mennesker, som af Eventyrlyst eller i Haab om hurtigt at tjene Penge, lod sig hyre. At Jonas lod sig optage blandt Besætningen var saaledes ret kærkomment, og Kaptajnen bestemte derfor, at skønt Jonas egentlig kun kunde regnes for Jung-mand, saa skulde han dog have en hel Mandspart af Ud-byttet, ligesom de andre Matroser.

»*Sophus*« laa nogle Dage i Kerteminde, hvor Tiden blev benyttet til at indøve og indeksere Besætningen. Peter Lindquist, der gjorde Tjeneste om Bord som Kanonér, havde sat Jonas til at være Kanonkommandør ved en af Kaperens ti Kanoner, og under hans Vejledning lærte Jonas snart at sigte og at betjene Kanoner.

En Dag henimod Midten af Juli lod Kaptajn Duus kaste los, og stod Nord paa. Vinden var god, og efter en fin Sejlads, hvor han hverken saa noget til fremmede Krigs-skibe eller Koffardimænd, naaede han Frederikshavn og lagde Chaluppen ind i Havnen. Samme Aften gik Jonas med sine to Vänner iland for at møre sig lidt. Ved Havne-pladsen laa et Gæstgiveri, hvor Kapergasterne altid søgte ind, da Værten var en hæderlig Mand, der ikke som saa mange andre Kroholdere og Gæstgivere søgte at lokke de flest mulige Penge fra sine Gæster. Inde i den store, lavt-loftede Skænkestue var der meget livligt, da de tre unge Mænd ankom. En Del Haandværkere holdt Gilde, og Humøret var højt oppe. Værten havde ladet nogle Borde rykke sammen, og paa Bænke langs disse sad de glade Deltagere, der drak, røg og sang af Hjertenslyst. For Bordenden præsiderede en lille, trivelig Mand, hvis runde, røde Ansigt skinnede af Velvære og Livsglæde. Det var Oldermænden for det Lav, der havde Fest, og da han saa Kapergasterne træde ind, bød han dem venligt at tage Plads ved Bordet.

»Tak som hyder,« svarede Jens Duus!»

Haandværkerne rykkede lidt sammen, og snart var Sangen og den muntre Passiar atter i fuld Gang. Jonas morede sig udmærket; han var ikke vant til den Slags Sammenkomster, og fulgte derfor Samtalen og de glade Viser med stor Interesse. Jens Duus og Peter Lindquist, der ofte havde været i Land og tilbragt Aftenen paa lignende Maade, saa derimod lidt mere overlegent paa de oprømte Svende, og tænkte paa, hvor hyppigt det var sket, at saadanne fornøjeligt begyndte Gilder var endt med Kiv og Slagsmaal. Kapergasterne havde altid Lyst til at være overmodige og kaade, naar de var i Land; de tillod sig mange Slags Friheder, og opførte sig, som om de havde Eneret paa at gøre, hvad de vilde. De drak tæt, de holdt af at fjase med de unge Piger og Koner, og det var dem en særlig stor Fornøjelse i den Anledning at arrangere Slagsmaal med de fornærmede Karle og Ægte-



mænd. Saavel Jens Duus som Lindquist var ret fredelige og rolige Mænd; men alligevel havde de adskillige Gange sammen med deres mere raa og tøjlesløse Kammerater været i Strid med Haandværkere eller Fiskere, naar Punchen og Øllet havde gjort sin Virkning. I Øjeblikket syntes det imidlertid, som om de gode Frederikshavnere var meget fornøjede over at være sammen med de unge Kapergaster, og medens Øllet blev drukket, fulgte den ene Fædrelands-sang eller Drikkevisen efter den anden.

»Kan ikke en af jer raske Gutter synge os en Vise?« spurgte den gamle Oldemand. — »I svinger vel sagtens ogsaa engang imellem et Bæger om Bord?«

»Aa jo, — det hænder af og til!« svarede Jens Duus — »syng op, Peter, — lad os høre Kapervisen!«

Peter Lindquist rejste sig.

»Stemme har jeg ikke meget af, men hver Fugl synger jo med sit Næb, og gider I høre til, saa kan jeg vel nok synge!«

Oldemanden dunkede nogle Gange sit Krus imod Bordet.

»Stille derhenne! Fyld Øl i Krusene, og hør efter, saa faar vi en rask Kapersang, Børn!«

Disse Ord vakte stor Jubel blandt Gæsterne, og under kraftige Bifaldsraab blev Lerkrusene fyldt op, hvorefter Alle satte sig tilrette for at høre Visen. Da der var blevet stille, sprang Lindquist op paa Bænken og sang:

*Op nu til Dyst!  
Fjenden blokerer og hærger vor Kyst!  
Kaperens Blodflag i Havet sig spejler,  
muntert vi jager den lastede Sejler!  
Livet vi vover, og kæmper med Lyst —  
Op nu til Dyst!*

*Lunterne klar!  
Vinden er føjelig, rummet den har.  
Før kun paa Skøderne, Farten vi øger,  
at slippe fra os vort Bytte forsøger, —  
nu om et Øjeblik Prisen vi ta'r —  
Lunterne klar!*

*Kaperen kæk  
springer ombord paa det fjendtlige Dæk!  
Kuglerne hviner og Økskerne blinker,  
Døden os truer, men Sejren os vinker!  
Blegnende Fjenderne ser deres Skræk —  
Kaperen kæk!*

(Forts.)

GUSTAV KRAGH,  
Løjtnant



## EN NYTAARSAFTEN I NORDSØEN

MED TEGNING AF FORFATTEREN

Marineforeningens Medlemmer har næsten alle pløjet Søen i kortere eller længere Tid; men Størsteparten af dem har efter endt Værnepligt atter optaget deres borgerlige Erhverv paa Landjorden. De har derefter ikke beskæftiget sig med Søvæsen paa anden Maade end som Sejlsportsmænd eller som Motorbaadsejere. Men Interessen for alt, hvad der foregaar paa Søen beholder de, og de vil ogsaa gerne læse om, hvad der hænder i Handelsflaaden. Vor Forening har allerede en Del Medlemmer, hvis hele Liv og Beskæftigelse er foregaaet paa Søen, og som sikkert kunde give interessante Bidrag til Bladet om Livet om Bord og i fremmede Lande, og deres Sammentræf med fremmede Krigsskibe og andre Begivenheder, som jeg er sikker paa, at Redaktionen gerne vilde modtage, og som det vilde være os andre en Fornøjelse at læse. Jeg giver selv, efter fattig Evne, her et lille Bidrag.

Da Dampskibet *Thorvald* sen i Efteraaret blev torpederet af en tysk Undervandsbaad og sendt til Bunds i Nordsøen med en Propsladning, bestemt til England, blev jeg mindet om, at omtrent paa samme Sted, hvor det endte sine Dage, befandt det sig midt i Halvfjerserne i forrige Aarhundrede, da vi laa underdrejet med det for en NV. Storm, paa Vejen fra Antwerpen til Østersøen i Ballast.

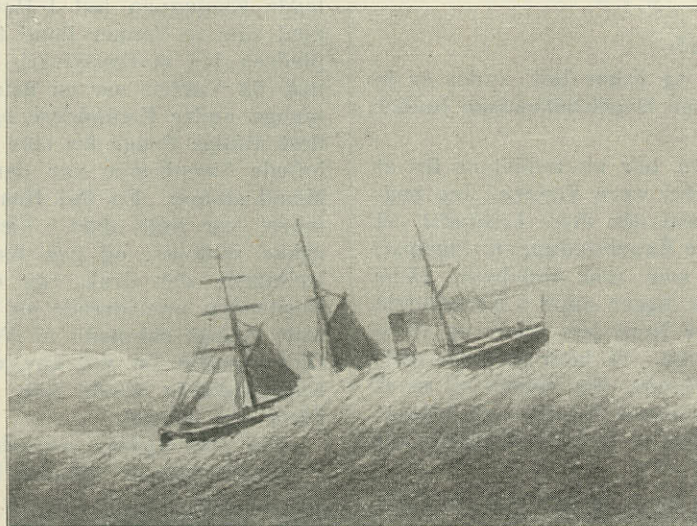
Skibet var næsten nyt (bygget 1871), rigget med baade Raasejl og Gaffelsejl og laa tæt til Vinden NØ. over for rebede Gaffelsejl, med mindsket Fart i Maskinen. Der var høj Sø, Skibet arbejdede, slingrede og satte haardt og slog af og til Skruen ud af Vandet, saa hele Skibet rystede.

Jeg var Førstestyrmand og havde om Eftermiddagen Frivagt. Henad Aften blev jeg purret ud med Raabet: »der er Ild i Kahytten!« Alle Mand kom hurtigt paa Dækket Vandslangen blev skruet paa, og da Kahytten, der var agterude og under Dækket, var fuld af en kvælende Røg, der ikke fortog sig, skønt en Skylightsrude blev slaaet ind, saa kunde man ikke naa ind til det Bagbords Passagerkammer, hvor Ilden var opdaget, men maatte lade Tømmermanden hugge Hul i Dækket og derigennem sprøjte Vand ned.

Da man efter en Tids Forløb mente at alt var slukket, forsøgte jeg, sammen med Hovmesteren, der havde et Lys i Haanden, at krybe paa alle fire ind gennem Vandet i Kahytten og hen til det Bagbords Kammer. Her fandt vi ogsaa Aarsagen til Branden. Raket- og Blaalyskasserne, der var af Kobber, havde staaet paa Gulvet under en Køje; men de var nu tomme: Lodningen var smeltet og der laa kun nogle

Plader, der havde været Bund og Sider, tilbage. Krudtdaasen, der ogsaa var af Kobber, men opretstaaende, var heldigvis hel. Det var fordi man kunde vente, at den vilde eksplodere, at vi krøb saa forsigtig ind; vi fik den imidlertid snart bragt i Sikkerhed, for var der gaaet Ild i den, var hele Agterskibet blevet sprængt.

Krudt og Fyrværkerisager blev altid ved Indgangen til Dokkerne i Antwerpen afhentede af Havnepolitiet og atter bragt om Bord ved Afsejlingen og afgivet til Hovmesteren til Opbevaring i Kahytten. Han havde altsaa glemt at stuve Kasserne forsvarligt af, og da Blaalysene var af den Slags, der antændes ved Stød, saa var de ved Skibets Bevæ-





gelsler rousset frem og tilbage og tilsidst, ved et Stød, var der gaaet Ild i det Hele, baade Blaalys og Raketter.

Alle disse Fyrværkerisager afgav en ulidelig Stank nede i det indelukkede Rum; der var næsten ikke til at aande; men da Vandet, der var nedpumpet, stod højt over Gulvet og ved Skibets voldsomme Bevægelser slyngedes op ad Kahytstvæggene, over Sofaerne, ind i Køjerne og ind i Kaptajns Kammer, maatte alle Mand i Gang med at øse Vand og faa lidt Orden i Tingene igen. Kaptajnen var selv paa Broen, mens jeg ledede Arbejdet nede.

Da vi endelig var saa vidt færdige, at jeg kunde lade Folkene gaa, for at faa den Mad, de var kaldt bort fra, og da jeg kom op i den friske Luft, havde jeg et stærkt

Ildebefindende efter at have været saalænge i den stramme Lugt i Kahytten; min Appetit var borte. Ved Bestikhuset modtog Kaptajnen mig med Indbydelse til at spise af hans Gaasesteg, som han havde i Behold deroppe; men da jeg ikke var oplagt til at spise lige straks, saa holdt vi hver i sin Ende af den kolde Gaas, mens han skar et Laar af til mig. Med dette, og et Par Stykker Brød i Lommen paa min Regnfrakke, overtog jeg saa min Vagt paa Kommandobroen. Heroppe fik man frisk Luft i Lungerne, saa jeg efter en Times Forløb kunde fortære min kolde Gaasesteg.

H. S. A. OLSEN,  
fhv. Skibsfører.



## SVENDBORG NAVIGATIONSSKOLE OG »CENTRALUNDERVISNINGSSKOLEN I RADIOTELEGRAFI«



Navigationsskolen

Den 1ste Januar fejrede Forstanderen for Svendborg Navigationsskole, Hr. Aage V. Tuxen sit 25 Aars Jubilæum i Navigationsvæsenets Tjeneste.

Forstander Tuxen har indlagt sig Fortjeneste af den danske Sømandsstand ikke blot ved at føre sin Navigationsskole frem til en ledende Plads blandt Landets Skoler af denne Art, men ogsaa ved at tage Initiativet til Oprettelsen af »Centralundervisningsanstalten i Radiotelegrafi«, som traadte i Virksomhed jævnsides Navigationsskolen i Svendborg den 1. December 1912, og som viste sig at være af stor Betydning for vore Mariner.

Det er ikke fra fremmede, Hr. Aage V. Tuxen har sin levende Interesse for alt, hvad der tilhører Søen og Søfarten — og det vil sikkert interessere mange, om vi ved denne Lejlighed lidt nærmere omtaler den Tuxenske Slægt og dens Virksomhed til Søfartens Gavn.

Forstander Tuxens Oldefader var Søofficer, og hans Bedstefader, Kommandør Peder Maadrup Tuxen var Direktør ved Orlogsværftet, eller som det den Gang hed: »Dokken paa Christianshavn«.

Af Peder Maadrup Tuxens Sønner var de 4 Søofficerer, nemlig Kommandør N. E. Tuxen (Direktør ved Orlogsværftet), Kommandør G. E. Tuxen (Navigationsdirektør) og Kommandør J. C. Tuxen samt Jubilarens Fader A. O. Tuxen, der oprettede Svendborg Navigationsskole i 1852. Endvidere var en Søn af P. M. Tuxen i en lang Aarrække Departementschef i Marineministeriet.

Disse Mænd har alle gjort sig fortjente af den danske Marine ved deres Virksomhed i betydningsfulde Stillinger, og det er ret interessant at se, hvorledes Embedet som Direktør ved Orlogsværftet i hele 3 Generationer er blevet besat med et Medlem af Slægten Tuxen, idet Stillingens



nuværende Indehaver, Direktør *J. C. Tuxen*, er en Søn af ovennævnte Kommandør af samme Navn.

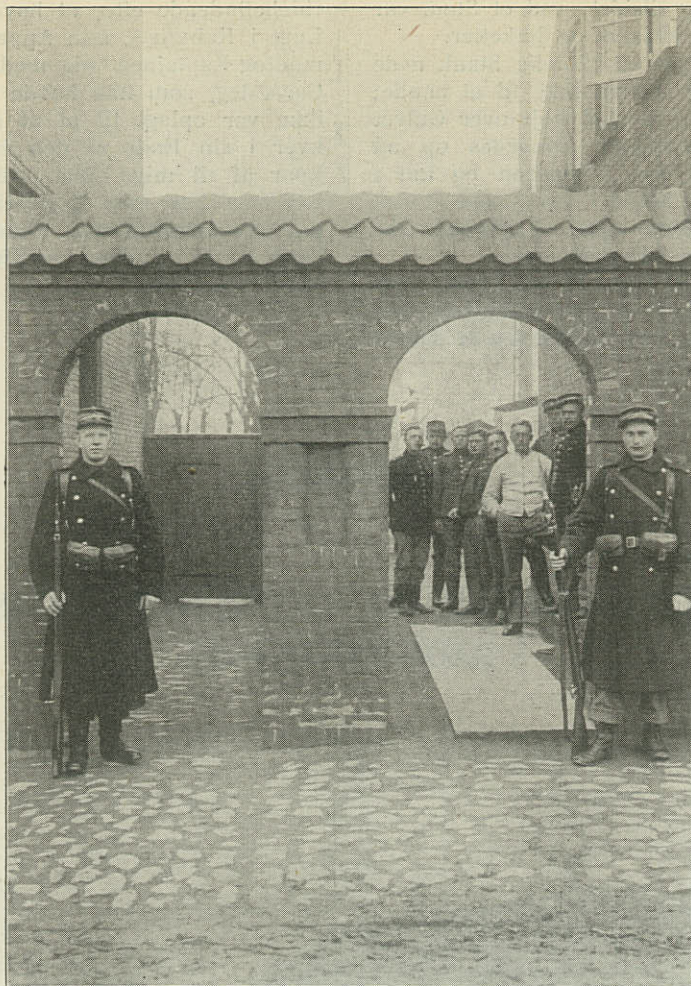
Men ikke blot Krigsmarinen har nydt godt af denne kraftige Slægts Dygtighed og Energi: Kommandør *S. L. Tuxen*, en Broder til *Peder Maadrup Tuxen*, udgav i Begyndelsen af forrige Aarhundrede den første egentlige danske Lærebog i Navigation med tilhørende Tabelværk, og i Midten af forrige Aarhundrede udgav Kommandørerne *G. E. Tuxen* og *J. C. Tuxen* den bekendte: »Tuxens Lærebog og Tabeller«, der endnu anvendes af mangan ældre Navigatorer, og som regnes for det klassiske Værk paa de danske Navigationslærebøgers Omraade. Endvidere er det *G. E. Tuxen*, der udgav de første Azimuttabeller, der overhovedet har eksisteret (til Brug ved Solskiven, »Normalkompasset«).

*A. O. Tuxens* heldbringende Arbejde for de danske Skibsførere og Styrmand gennem samfulde 50 Aars Virksomhed som Leder af Svendborg Navigationsskole er endnu i friskt Minde. Han nød den mest ubegrænsede Tillid og Agtelse fra sine Elevers Side, og han var som en Fader for dem alle.

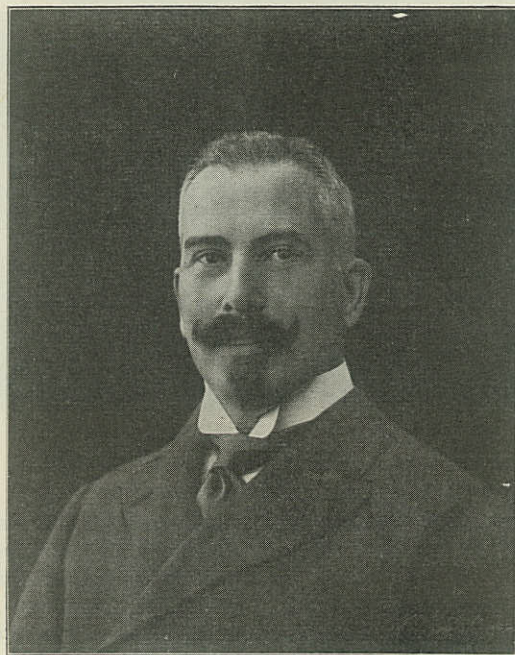
Foruden en Del Lærebøger m. m. foreligger der fra hans Haand det første Tabelværk til »Rettelse af Maanehøjder«, hvilken Tabel han udarbejdede i Fællesskab med sin Søn, den nuværende Forstander *Aage V. Tuxen*.

Denne er født i 1871 og er saaledes en meget ung 25-Jubilar. Men det var da ogsaa i en meget ung Alder, at han afbrød sin — ifølge Slægtens Traditioner — paa-begyndte Uddannelse til Søofficer, foretog nogle længere Sørejser og tog Styrmands-eksamen og en særlig anordnet Eksamen i højere Matematik og Fysik for at indtræde i sin Faders Virksomhed. I 1902 overtog han Ledelsen af Navigationsskolen efter Faderen.

Der har været Energi og



Indgangen til Radioskolen



Forstander Aage V. Tuxen

Initiativ i denne Slægt, intet Under derfor, at den nuværende Forstander ikke kunde blive staaende ved den nedarvede Skole alene, men tillige maatte virke for noget nyt, som fuldtud var hans eget Værk, og det maa erkendes, at Tanken om Oprettelsen af »Undervisningsanstalten i Radiotelegrafi« undfangede han i et aktuel Øjeblik, netop da baade Krigs- og Handelsmarinen havde Brug for en saadan Uddannelsesanstalt. Denne Skole, der er oprettet efter *Tuxens* eget lykkelige Initiativ, og formet af ham selv uden Forbillede, da saadanne Skoler endnu ikke eksisterede i Norden, er endnu, skønt den har Forgreninger Landet over, og tæller 150 Elever og 25 Lærere, kun i sin Vorden. Vi spaar den en glimrende Udvikling, naar Radiotelegrafiens Anvendelse først i fuldt Maal slaar igennem her hjemme og det er en Hæder for Jubilaren, at han var den Mand, der skabte Betingelserne for Radioundervisningen her i Danmark — for Uddannelsen i traadløs Telegrafering, der i Tidens Løb vil faa den største Betydning for Søfarten som det sikreste af alle Meddelelsesmidler. *Tuxen* har paa dette Omraade været Foregangsmanden, og selv om Navigationsskolen endnu er hans Kælebarn, saa vil den Tid ikke være fjærn, da Radiotelegrafskolen vil kunne blive en meget betydningsfuld Faktor ved Uddannelsen af de unge Søfarende.

*Aage V. Tuxen*, der i Tidens Løb har modtaget adskillige Tillidshverv indenfor sin Virksomheds Omraader, er Formand for Marineforeningens Svendborgkreds.

Alle, der har Interesse for vort maritime Liv, ønsker Forstander *Tuxen* Lykke og Fremfærd i hans betydningsfulde Virksomheder.



**AGITÉR FOR TILGANG TIL  
MARINEFORENINGEN**